

ת"פ 49471/08/16 - מדינת ישראל נגד אברהם קוג'מן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 49471-08-16 מדינת ישראל נ' קוג'מן

בפני
בעניין: כבוד הנשיא אביטל חן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אברהם קוג'מן

הנאשם

גזר דין

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן בעבירות שעניינן גידול ייצור הכנת סמים מסוכנים לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש, תשל"ג-1973 וכן עבירה של החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 10 רישא לאותו חוק.

כתב האישום

ביום 6/12/15 גידל הנאשם בביתו שבירושלים 15 שתילי מריחואנה ללא היתר. בנוסף החזיק הנאשם צנצנת ובתוכה קנאביס. משקל הסמים הכולל אשר נתפס בביתו של הנאשם עמד על 86.6 גרם נטו שלא לצריכה עצמית. באותן הנסיבות אותרה בביתו צנצנת זכוכית נוספת, אשר הכילה מריחואנה.

בהמשך החיפוש איתרו השוטרים בארון שבמחסן המטבח, מעבדה ביתית אשר כללה 15 שתילי מריחואנה, דשנים שונים, מודדי חומציות, מנורות, מאוורר, צינורות אלומיניום ומפוח.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני התביעה לעונש

בפתח הדברים התייחסה התביעה לכמות השתילים שנמצאו בביתו של הנאשם ולציוד שנמצא בסמוך, ממצאים המעידים לטענת התביעה על כך שמדובר במעבדה אותה הפעיל הנאשם מביתו ולא בגידול לצריכה עצמית.

התביעה מבקשת שלא להיענות לבקשת הסנגור לביטול הרשעה ולהותיר את ההרשעה על כנה, בהעדר ראיות לפגיעה

קונקרטי, ונוכח האינטרס הציבורי המחייב הרשעה בדין.

בנוסף, עותרת התביעה להשית על הנאשם 3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בצירוף מאסר מותנה, קנס, התחייבות וצו מבחן.

טיעוני הנאשם לעונש

בטיעוניו לעונש מפנה הסנגור לשינוי במדיניות התביעה, אשר חל בחודש 11/2017 אותו יש להחיל רטרואקטיבית, ולפיו כשאין מדובר בכמות גדולה של שתילים, הנטיה תהיה להעמיד לדין בעבירה של שימוש לצריכה עצמית.

לגופו של עניין, הפנה הסנגור את בית המשפט לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי, בשירותו הצבאי שירת כלוחם ולאורך השנים קיים אורח חיים תקין ושומר חוק. כן ציין הסנגור כי לפני כ-12 שנה תרם הנאשם כליה לחברו לעבודה.

בהתייחס לרקע לביצוע העבירה טען הסנגור כי חודשיים לפני מועד ביצוע העבירות עבר הנאשם תאונת עבודה בעקבותיה החל לעשות שימוש בקנאביס לשיכון כאביו. הנאשם התבייש לרכוש סמים ברחוב, ולפיכך החליט לגדלם בביתו. לטענת הנאשם מדובר בגידול לצריכה עצמית בלבד.

לאחר ביצוע העבירות, הפסיק הנאשם לעשות שימוש בסם ופנה לטיפולים אחרים. בדיקות שתן לגילוי סמים שנערכו לנאשם בשירות המבחן העלו כי הוא נקי מסמים.

הנאשם אב ל-3 קטינים שפרנסתם עליו ובכוונתו להתחיל בקרוב לעבוד בתחום אבטחת המידע. הסנגור מעלה חשד לפיו הרשעתו של הנאשם בדין תעמוד לו לרועץ. לפיכך, מבקש הסנגור לבטל את ההרשעה, הגם שמסכים הוא כי הלכת כתב (ע"פ 2083/96) אינה חלה במקרה שלפנינו, משלא הוכחה פגיעה קונקרטית שתיגרם לנאשם בעקבות ההרשעה.

בהתייחס להמלצת שירות המבחן, מבקש הסנגור להטיל על הנאשם עונש של"צ בהיקף נמוך מזה שהומלץ על ידי שירות המבחן (300 שעות) או לחילופין, לאפשר לו לבצעם על פני שנתיים.

במסגרת דבריו האחרונים לבית המשפט, הביע הנאשם חרטה בגין מעשיו וסיפר על החלטתו לצרוך סמים לצורך הקלה על כאבי הגב מהם סבל, ורצונו למנוע חילול שם שמים, ברכישת סם מספקי סמים. הנאשם התייחס לקשייו הכלכליים ולרצונו להתחיל לעבוד, מעבר ללימודי ה"כולל" בהם הוא משולב.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם בן 43, נשוי ואב לשלושה ילדים בטווח הגילאים 2-5.5 שנים.

משפחת המוצא מונה זוג הורים ושלושה ילדים, אשר להתרשמות שירות המבחן מקיימת קשרים טובים.

מקורות חייו עולה כי מגיל 6 עוסק הנאשם בפעילות ספורטיבית בתחומי אומנויות לחימה, שחיה, רכיבה ואתלטיקה. הנאשם סיים 12 שנות לימוד ובגרות מלאה, התגייס לצבא ושירת במסלול קרבי.

לאחר שחרורו מהצבא עבד בעבודות מזדמנות והחל בלימודי תואר ראשון בהנדסת מחשבים. לאחר שנתיים עזב את הלימודים לטובת לימודי טכנות ובהמשך קונדיטוריה, תחום בו עבד עד לתאונת עבודה שעבר בחודש 10/2015, בעקבותיה נגרמה לו חבלה בגב. כיום לומד הנאשם הנדסאות חשמל במרכז החרדי להכשרה מקצועית, זו השנה השנייה, ולדבריו, עתיד להשתלב בקורס מגן סייבר - אבטחת מידע והגנה על רשתות ארגוניות במכללת ג'ון ברייס.

בגיל 30 החל הנאשם תהליך של חזרה בתשובה, ולפני כ-6 שנים נישא.

הנאשם סיפר לשירות המבחן כי בעקבות התאונה, סבל מכאבי גב עזים אך נמנע ממנו ליטול משככי כאבים בעלי השפעה חזקה בשל כך שהוא חסר כליה. בשל כך, החל הנאשם לעשן סמים מסוג קנאביס לצורך הרגעת כאביו.

הנאשם נעדר הרשעות קודמות. באשר לעבירה נוכחית, התרשם שירות המבחן כי הנאשם נטל אחריות על המעשים והביע חרטה עליהם. מיד עם חשיפת העבירה, הפסיק הנאשם להשתמש בסמים ופנה לדרכי טיפול אלטרנטיביות. בדיקות לגילוי שרידי סם שנערכו לנאשם בשירות המבחן נמצאו תקינות.

להערכת שירות המבחן השימוש בסמים נתן לנאשם מענה בהתמודדות, הן פיזית והן נפשית עם הכאבים מהם סבל לאחר הפגיעה בגבו, והוא פיתח תלות בסם שגברה והלכה עד לגילוי העבירה. שירות המבחן השתכנע כי החשש מתיוגו בפני החברה, הוא שהוביל את הנאשם לגדל סמים בביתו.

עוד צוין כי בעבר הנאשם השתמש בסמים מסוג קנאביס באופן מזדמן, בהיותו סטודנט, אולם לא פיתח דפוסים של תלות בסם וכיום הסם עומד בניגוד לעמדותיו ביחס לבריאות ועיסוק בספורט. להתרשמות שירות המבחן, לנאשם כוחות חיוביים אשר מתבטאים בשירותו הצבאי כלוחם, לימודי המקצוע, תעסוקה רציפה במהלך חייו ואף הסבה מקצועית בשל מצבו הפיזי. כמו כן, נראה כי מעשיו של הנאשם חריגים לאורח חייו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם עבר פגיעה קשה אשר השפיעה על חייו מבחינה משפחתית ומקצועית ומשהתקשה למצוא פתרון מתאים או זמין לבעיות מהן סבל, פנה למציאת דרכים חלופיות על דרך גידול הסם בביתו, דבר המהווה להערכת שירות המבחן גורם סיכון להישנות מעורבות עבריינית.

עם זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם בעל כוחות חיוביים לתפקוד אשר מתבטאים בלימודים ותעסוקה וכן מביע רצון לניהול אורח חיים תקין ללא מעורבות פלילית. הנאשם נטל אחריות מלאה ביחס לעבירה. כל אלו מהווים להערכת השירות גורמי סיכוי לשיקום ולהימנעות מהתנהגות עבריינית.

לאור התרשמויות אלו, ועל מנת שלא לחסום אפשרויות תעסוקה עתידיות בתחום אבטחת המידע, תחום בו עתיד

הנאשם להתחיל לימודים בקרוב, ממליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו של הנאשם וכן על השתתפות שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות.

בנוסף, המליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן למשך שנה בעל אופי פיקוחי, במהלכו יוזמן הנאשם לשיחות מעקביות ויידרש למסור בדיקות לאיתור סמים.

דין וגזירת דין

מתחם הענישה ההולם

בהתאם להוראת סעיף 40 ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בבצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנוהגת.

אחריותו של הנאשם נקבעה בשתי עבירות שונות, המהוות חלק ממסכת אירועים אחת, ולפיכך יש לגזור עונש כולל לשתייהן.

הערך החברתי המוגן בעבירות הסמים השונות הינו החובה להגן על שלמות בריאותו ושלומו הפיסי והנפשי של הציבור. רבות נאמר על הנזק שנגרם כתוצאה משימוש בסמים וסחר בהם או בעבירות אחרות הקשורות לסמים, הן למשתמשים בסמים והן לחברה בכללותה.

בע"פ 966/94 אלי אמזלג נ' מדינת ישראל נאמר על ידי בית המשפט העליון:

"נגע הסמים אוכל באוכלוסיה שלנו בכל פה; והחברה הכריזה עליו מלחמת חורמה ומצפה שהענשים שיגזרו על ידי בתי המשפט בשל עבירות סמים ישתלבו במאבק הכולל להדברת הנגע. עונש הולם למחזיקי סמים שלא-לשימוש-עצמי - קרי: למשולבים במערך ההפצה - מכוון לקבוע בהכרת הכל את החומרה היתירה שאנו מייחסים להפצת הסמים, ולהרתיע עבריינים בכוח מלשלוח ידם בפעילות ההפצה. שתי תכליות מרכזיות אלו ניתן להשיג רק על ידי הטלת עונשים חמורים;

בסעיף 6 לפקודת הסמים נמנית עבירת הגידול "בנשימה אחת" עם עבירות של ייצור סם מסוכן, הפקתו ומיצויו, כאשר הרציונל העומד מאחורי העבירה הינו למנוע הכנסת סם חדש למערכת הפצת הסם הכוללת, שכן אין לדעת לאן "יתגלגל" הסם ומה ייעודו. מטעם זה, לא הבחין המחוקק בין גידול סם לצריכה עצמית לבין גידול סם שלא לצריכה עצמית, הבחנה הקיימת בשימוש והחזקה של סמים. (ראה: ע"פ(מח-חיפה) 41827-08-10 פרידמן נגד מדינת ישראל).

במקרה שבפני, מדובר בסם מסוג קנביס, המוגדר כסם קל, מבין הסמים הקיימים והכמות שגידל הנאשם אינה גדולה. עם זאת, יש ליתן את הדעת לנזק הפוטנציאלי הטמון בעבירה ולרקע לביצועה. מכלול הדברים מוביל למסקנה כי מידת

הפגיעה בערך המוגן הינה נמוכה נוכח סוג הסם, והתרשמותי כי הנאשם שבפניי על מכלול תכונותיו ומכלול הנסיבות העולות מהתיק, לא התכוון להפיץ את הסם.

בחנית הפסיקה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו עונשים הנעים בין מאסר מותנה למאסר בפועל, לעיתים לריצוי בעבודות שירות. בענין זה אפנה לפסיקה הבאה:

בת.פ. (ת"א) 24322-05-12 מדינת ישראל נ' נובק (18.3.2013) הורשע נאשם בהפקת סם במחסן ביתו, לצד החזקת סם לשימוש עצמי. בית המשפט דחה את בקשתו לביטול הרשעתו וקבע מתחם עונש הולם שנע בין מאסר מותנה ועד לשישה חודשי מאסר.

בת.פ. (ב"ש) 9942-11-11 מדינת ישראל נ' אפשטיין (9.9.2012) גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בעבירות דומות ובהחזקת סם לעונש של 5 חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד עיצומים נוספים.

בע"פ (חי') 41827-08-10 פרידמן נ' מדינת ישראל (30.12.2010) אישר בית המשפט המחוזי עונש של חמישה חודשי עבודות שירות וענישה נוספת שאינה עיקרית, בגין עבירות דומות של החזקת סם לשימוש עצמי וגידול שתילי קנבוס.

בעפ"ג (ב"ש) 24944-08-12 רובינשטיין נ' מדינת ישראל (12.6.2013) נדון ערעורו של נאשם שייבא זרעי קנבוס מחו"ל וגידל קנבוס בדירתו. בית משפט השלום באילת גזר עליו עונש של 9 חודשי מאסר. במסגרת הליך הערעור הפחית בית המשפט המחוזי את עונשו ל- 7 חודשי מאסר, וזאת אגב ניתוח פסיקה ענפה מתחום עבירות הסמים הדומות.

בע"פ 856/02 מדינת ישראל נ' שמואל (11.3.2002) נדון עניינו של נאשם שגידל והחזיק שתילי קנבוס רבים. בית המשפט המחוזי גזר עליו עונש של שישה חודשים בדרך של עבודות שירות ובבית המשפט העליון הוחמר עונשו ל- 18 חודשי מאסר בפועל, בין היתר תוך התייחסות גם לעברו הפלילי.

בע"פ (י-ם) 1987-04-10 מדינת ישראל נ' אלוני (28.6.2010) נדון עניינו של נאשם שגידל מספר רב של שתילים (כ- 2,600 שתילים צעירים ובוגרים). בבית משפט השלום נגזר עליו עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע כי מדובר בעונש המקל ביותר עם הנאשם, למעבר למידה הנכונה, וגזר דינו לתשעה חודשי מאסר בפועל, לצד עיצומים נוספים.

בת.פ. (כ"ס) 2045/09 מדינת ישראל נ' עדוי (21.3.2010) נדון נאשם שגידל בחצר ביתו 25 שתילי קנבוס והחזיק סם נוסף בביתו לשימושו העצמי. בית המשפט גזר עליו עונש של 26 חודשי מאסר בפועל, תוך הבאה בחשבון של עברו הפלילי.

בת"פ 11284-07-12 מדינת ישראל נ' ליאור לוי (16.9.13) הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון בעבירה של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן ובעבירה של החזקת חצרים לשם שימוש והכנה של סם, בכך שבנה באחד מחדריו ביתו חממה ובה גידל 17 שתילי קנביס. בית המשפט השית על הנאשם 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בצירוף עונשים נלווים.

בחנית הפגיעה בערך המוגן, מדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אני קובע כי מתחם הענישה ההולם בגין כתב האישום שבפניי נע בין מאסר מותנה לבין 6 חודשי מאסר, הניתנים לריצוי בעבודות שירות.

שאלת ביטול הרשעתו של הנאשם בדין

הנאשם עתר לביטול הרשעתו בדין. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל נקבע כי הימנעות מהרשעה תיעשה בצמצום, בהצטבר שני גורמים: האחד, שסוג העבירה מאפשר "ויתור" על הרשעה, והשני, שיש בהרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

בפסק הדין בעניין כתב, מנה בית המשפט מספר אמות מידה לקביעה, אם להימנע מהרשעתו של נאשם לצורך הבטחת שיקומו ובהם, בין היתר, השאלה אם לחובתו עבר מכביד, אם קיים סיכון כי יחזור ויחטא בפלילים, הנסיבות בהן ביצע את העבירה, מידת הפגיעה של העבירה באחרים, יחסו של הנאשם לעבירה, מידת נכונותו להכיר בפסול במעשיו; והשפעותיה של ההרשעה על הנאשם.

ככלל נעשה שימוש באפשרות של ביטול הרשעה או הימנעות מהרשעה מקום בו קיים חוסר פרופורציה קיצוני בין עוצמת פגיעת ההרשעה בנאשם לבין התועלת הציבורית הכללית כתוצאה מההרשעה (ראה: רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נ' מדינת ישראל).

למעט טענת כללית לפיה הרשעה בדין הפלילי תפגע ביכולת התעסוקה העתידית של הנאשם, לא הובאו ראיות קונקרטיות לפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם בעצם הרשעתו.

לטעמי, עבירת גידול הסמים עצמה מקשה מאוד על בית המשפט לסיים תיק ללא הרשעה וכך גם במקרה שבפניי. **לפיכך, תיוותר ההרשעה על כנה.**

העונש המתאים לנאשם

הנאשם שבפניי בן 43 נשוי ואב ל-3, נעדר עבר פלילי, הורשע בעבירות שעניין גידול, ייצור והכנת סמים מסוכנים ועבירה של החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם נטל אחריות והורשע בדין בהתאם להודאתו.

תסקיר שירות המבחן מעלה כי מדובר באדם חיובי, לוחם לשעבר בצה"ל בעל תשובה וכמי שאף תרם כליה לחבר לפני מספר שנים.

הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, והרקע להסתבכותו בעבירות נשוא כתב אישום נעוץ בתאונת דרכים שעבר ובכאבים מהם סבל בעקבות תאונה זו. הנאשם מסביר כי ביקש לשכך את כאביו אך לא רצה לקנות סמי רחוב ולפיכך החליט לגדל את הסם בביתו לצריכתו הפרטית.

בענין זה צוין בתסקיר כי מיד עם גילוי העבירות חדל הנאשם מלהשתמש בסמים ופנה למציאת דרכי טיפול חלופיות. בדיקות שתן שנערכו לנאשם במסגרת שירות המבחן נמצאו תקינות.

שירות המבחן התרשם מן הנאשם לחיוב ואף המליץ לבטל את ההרשעה ולהסתפק בהשתת עונש של"צ בלבד.

שקלתי את כל הנסיבות לקולא ולחומרא ובנסיבות הענין נוכח אורח חייו הנורמטיבי של הנאשם, הבעת החרטה והעדר עבר פלילי, ראיתי להסתפק בעונשים הבאים:

1. 30 ימי מאסר, וזאת למשך 36 חודשים מהיום, אם יעבור משך תקופה זו עבירה מן העבירות בהן הורשע בתיק שבפניי.
2. הנאשם יבצע עבודות של"צ בהיקף של 300 שעות בהתאם לתכנית שתוגש על ידי שירות המבחן. הצו יעמוד בתוקף עד ליום 1/7/19.
3. מעמיד את הנאשם תחת צו מבחן למשך 12 חודשים לצרכי פיקוח וקיום שיחות עם השירות. הנאשם ימסור בדיקות שתן בהתאם לשיקול דעת שירות המבחן.

ניתן היום, י"ב שבט תשע"ח, 28 ינואר 2018, בנוכחות הצדדים.